

Minnesanteckningar

Uppdragsnamn: Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)-
Översvämningsskydd

Uppdragsnr: 102880

Möte: Tidigt samråd med Länsstyrelsen

Datum: 2010-01-15

Plats: Länsstyrelsen i Värmlands län, Karlstad

Närvarande:	Magnus Löfqvist	ML	LST, vattenverksamhet
	Leif Gustavsson	LG	LST, risk- och säkerhet
	Anders Norrby	AN	Arvika kommun
	Maria Dåverhög	MD	Arvika kommun
	Elin Alsterhag	EA	Arvika kommun
	Lena Lundkvist	LLU	Vectura, uppdragsledare
	Sara Nordmark	SNO	Vectura, MKB ansvarig
	Anna Nordlander	ANO	Vectura, MKB

Distribution: Närvarande samt enl.
distributionslista

Höjdsystem: RH00 används i hela dokumentet

1 Öppnande

Magnus Löfqvist (ML) hälsade välkommen och presentation av deltagarna gjordes.

2 Bakgrund

Länsstyrelsen är väl insatta i ärendet sedan tidigare tillståndsansökan, därför beslutades att tidigare utredningar inte behövde redovisas under mötet utan att en dialog skulle föras. Anders Norrby (AN) redogjorde kortfattat för Högsta domstolens dom 2009 som undanröjt tidigare domslut i Miljödomstolen (2005) och Miljööverdomstolen (2007). Arvika kommun har nu för avsikt att inleda en ny process och göra en ny ansökan till Miljödomstolen för ett permanent översvämningsskydd i Sundet mot Kyrkviken.

AN berättade att inför den nya tillståndsansökan har WSP (Stockholm) upphandlats som teknisk konsult och Vectura (Karlstad) har fått uppdrag att upprätta en miljökonsekvensbeskrivning (MKB). Upphandling av konsult för juridisk rådgivning pågår.

I WSP:s uppdrag ingår att tekniskt beskriva:

- Alternativ till huvudalternativet
- Alternativ utformning, omvärldsanalys med för- och nackdelar
- Alternativ lokalisering i Sundet

3 Tidplan

Kommunens tidplan är att lämna en ansökan till Miljödomstolen i april 2010. ML kommenterade att kommunens tidplan är ambitiös och frågade om sakägare har kontaktats. AN berättade att ett möte hållits i januari (2010) med de tre närmast berörda fastighetsägarna och att kommunen då informerat om att en ny ansökan kommer att göras.

ML frågade om inlösen av fastigheter varit aktuell i den nya processen. AN svarade nej, inte ännu.

4 Ny ansökan - översvämningsskydd

Arvika kommun anser att ett permanent översvämningsskydd i Sundet mellan Kyrkviken och Glafsforden är det mest realistiska sättet att skydda Arvika stad mot översvämningar. Denna gång avser kommunen mer ingående redovisa alternativ lokalisering av huvuddammen i Sundet samt alternativ utformning och gestaltning.

Huvudalternativet är en betongdamm med möjlighet till tillfällig förhöjning. Eventuellt sänks krönhöjden jämfört med tidigare tillståndsansökan.

Arvika kommuns ambition är att tillsammans med de närmast berörda arbeta

fram översvämningsskyddets gestaltning och redogöra för detta i ansökan till Miljöövervakningen. Förslaget har framkommit på att huvuddammen kan beklädas med natursten för att efterlikna en gammal kajkant.

ML – Arbetet med åtgärder i Byälven och i Säffle har kommit längre sedan den förra processen, en kombination av åtgärder kan nu vara möjliga att genomföra.

LG – Det är viktigt att beskriva att åtgärder endast i Byälven och i Säffle inte är tillräckliga för att skydda Arvika stad.

AN – De åtgärder som är möjliga att genomföra i Byälven berör huvudsakligen Säffle med i dagsläget Sjöfartsverket som huvudman.

AN – Det har förts fram synpunkter från allmänheten på att använda banvallen tillsammans med skyddsvallar istället för ett översvämningsskydd i Sundet. Det skulle innebära stora konsekvenser för landskapsbilden samtidigt som det kräver en hel del tekniska lösningar i form av pumpstationer. Alternativet utreds och kommer att beskrivas i MKB:n

ANO – Vilka andra kompletteringar ser Länsstyrelsen som nödvändiga för att MKB:n skall få den inriktning som behövs för tillståndsprövningen? I Länsstyrelsens beslut bör det framgå vilka alternativ som ska beskrivas i MKB:n.

LG – Det har kommit fram en del nya tillfälliga lösningar s.k. "semipermanenta" tekniska lösningar. Denna typ av lösning bör beskrivas i nollalternativet. Viktigt är att beskriva vilken energi och arbetsinsats som krävdes år 2000 för att bygga upp barriärerna runt staden, samt att även redovisa den prislapp som denna typ av lösning medförde. Om detta alternativ finns en hel del referenser.

ML/LG – Länsstyrelsen ser ingen annan teknisk lösning för översvämningsskyddet. I MKB:n kan man även kommentera alternativet att flytta alla kritiska funktioner, dvs. "bygga om staden" med vad det innebär för kostnader och konsekvenser, vilka installationer man väljer att offra, eller vad det innebär att liksom Kiruna flytta staden.

Det är viktigt att understryka nyttan med projektet under syftet, dvs att inte bara beskriva hotet utan även nyttan, vad det är man bevarar och vilket skyddsvärde detta har.

AN redogjorde för vad som hänt sedan år 2000, bland annat att Räddningsverkets översiktliga kartering av Byälven redovisade dimensionerande flöde som motsvaras av nivån + 48,90 i Glafs fjorden.

LG – Det är viktigt att hotbilden och effekterna av klimatförändringar formuleras, de återkomsttider som Räddningsverket tidigare redovisat i sin översiktliga översvämningsskartering gäller inte idag. Detta betyder att högre vattennivåer med kortare återkomsttider även medför större kostnader.

AN – Arvika deltar i EU-projektet CPA (Climate Proof Areas) där Elin Alsterhag är projektledare. Projektet kommer bland annat generera framtida dimensionerande flöde för Glafs fjorden och Byälven med hänsyn tagen till klimatförändring.

AN – Det planerade översvämningsskyddet skyddar Arvika stad mot nivåer upp till +49,00 med ytterligare en meter upp till +50,00 som marginal för klimatförändring och vågpåverkan.

EA – Ett resultat från CPA är nya dimensionerande flöden för Glafs fjorden och Byälven med hänsyn taget till klimatförändringen. Beräkningarna kommer inte vara klara före ansökan lämnas in till Miljödomstolen men en indikation på förändring jämfört med dagens dimensionerande flöde kommer att finnas. Senare under våren kompletteras ansökan med de nya resultaten.

5 Miljökonsekvensbeskrivning (MKB)

Sara Nordmark (SN) redogjorde för preliminärt innehåll i MKB:n. Den nya ansökan innebär en ny prövning i Miljödomstolen.

ML – Länsstyrelsen fattar beslut om betydande miljöpåverkan efter att samrådsredogörelsen lämnats in. Om översvämningsskyddet för Arvika stad innebär betydande miljöpåverkan ska ett utökad samråd genomföras.

ANO – Ingår följdföretag som redovisas i den tekniska beskrivningen, som t.ex. sedimentationsdamm på åkermark, i tillståndsansökan? Ska kommunen söka tillstånd för provdrift?

ML – Det ska ingå i ansökan och får tillstånd i samma dom.

LG – I MKB:n är det viktigt att beskriva drift, övning, underhållsbehov, belastningsskador och säkerhetsaspekter, samt hur kommunen avser att vidmakthålla dammens funktion.

AN – Säkerhetsaspekten är mycket viktig. Skyddet ska vara permanent och primitiv för att minimera risk för problem vid mobilisering.

ML – Beskriv kvantitativt och kvalitativt vad som händer om ett element av de mobila barriärerna skulle falla, hur mycket större risk det innebär att ha ett stort antal segment att kontrollera än bara ett.

AN – Arvika kommun anser inte att mobila barriärer är ett realistiskt alternativ, bland annat på grund av de höga vattenstånd som kan bli aktuella, risk för sabotage och haveri samt den stora arbetsinsats som krävs för att mobilisera ett mobilt skydd för hela Arvika stad. I MKB:n kommer dock alternativet redovisas.

LG – Det har skett en hel del förändringar i samhället sedan år 2000. Försvaret har inte samma resurser idag och man kan inte förlita sig på att deras insats kan vara lika stor som år 2000. Nästa gång kommer det att bli ännu mer kostsamt och det kommer att finnas mindre personella resurser att uppbringa. Vilka konsekvenser kommer detta att få på säkerheten för nollalternativet? Nollalternativet måste beskrivas utifrån dagens förutsättningar.

LG – Arvika bygger genom dammen en ny skyddsnivå vilket får konsekvenser för planfrågor.

ANO – Översvämningdirektivet ställer krav på att beredskap ska utgå från att dammen kan falla. Även området innanför skyddet kommer att klassas som översvämningshotat.

ML – Enligt ramdirektivet för vatten har miljökvalitetsnormer (MKN) införts för vattenmiljöer fr.o.m. december 2009. Detta innebär krav på som lägst god vattenstatus för alla vatten. Glafs fjorden har god status och enligt Vattendirektivet får ingen försämring ske. Länsstyrelsen tar reda på om Kyrkviken är en egen vattenförekomst och meddelar SN.

ANO – I ramdirektivet för vatten finns vissa undantag för starkt modifierade vatten. Kommer översvämningsskyddet i Sundet innebära att Kyrkviken klassas som kraftigt modifierat?

ML – Påverkan av dammen kommer troligen inte innebära att Kyrkviken klassas som kraftigt modifierat vatten.

AN – SMHI har studerat översvämningsskyddets påverkan på vattenutbyte mellan Glafs fjorden och Kyrkviken och konstaterade att skyddet har liten påverkan. Med denna bakgrund är det inte troligt att skyddet kommer att påverka vattnets status.

ML – Det är inte säkert att alternativa lägen för översvämningsskyddet i Sundet påverkar vattenutbytet på samma sätt som det utredda läget.

LG – Påverkan på vattenstatus kan därför inte uteslutas vid de alternativa dammlägena.

LG – När ska skyddet mobiliseras?

AN – Arvika kommun vill ha tillstånd att mobilisera skyddet vid vattennivån +46,50, vilket motsvarar nivån vid kajkanten i stadsparken. Behovet av att mobilisera skyddet är beräknat till vart 6:e år.

LLU – Vad har Länsstyrelsen för synpunkter på redovisning av landskapsbild? Länsstyrelsen återkommer med svar på denna fråga.

Anders Norrby visar tre alternativa lägen i Sundet på en karta med flygfoto; ursprungligt läge enligt tidigare ansökan, i söder vid Blåsut (Motorbåtsklubben) och norr om ursprungligt läge (vinklat mot norr på västra sidan enligt förslag från fastighetsägare).

ML – Ny studie kan krävas för läget vid Blåsut angående vattenmiljö, vattenutbyte etc. Länsstyrelsen bedömer att ingen ytterligare studie erfordras för det norra alternativet.

ANO – I den tidigare tillståndsansökan ställde Länsstyrelsen krav på passage för vattenlevande organismer vid huvuddammen (ingen tröskel på botten samt öppningar i dammen på olika nivåer). Kvarstår detta krav?

LG – Beskriv användningen av översvämningsskyddet vintertid i MKB:n.

ML – Möjlighet för båtpassage måste säkerställas i alla alternativ.

ML – Det kan vara tryggare för fastighetsägare om ansökan/domen anger hur dammen ska gestaltas, jämfört med att gestaltning arbetas fram efter domen.

LG – Sedan den förra tillståndsansökan har det kommit nya lagkrav; ramdirektivet för vatten och översvämningdirektivet.

AN – Säkerhetssamordnaren i Arvika kommun bör involveras i projektet för översvämningsskydd för Arvika stad.

ANO – I MKB:n ska nyttan med skyddet för staden i förhållande till lokal påverkan beskrivas tydligt.

ML – Det finns alltid möjlighet att överklaga en dom en instans, i detta fall från Miljööverdomstolen till Miljödomstolen.

MD – Vad ska redovisas på tidigt samråd med särskilt berörda?

ML – På tidigt samråd med särskilt berörda ska grunden till ansökan anges förutsättningslöst. Vid beslut om betydande miljöpåverkan hålls ett utökat samråd där detaljer presenteras. Myndigheter som är aktuella för ett utökat

samråd är Naturvårdsverket, Fiskeriverket, Sjöfartsverket och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). Länsstyrelsen listar vilka instanser som blir aktuella för utökat samråd.

LG – Det kan vara positivt att MSB deltar vid ett utökat samråd så att de blir insatta i projektet. MSB delar ut bidrag till denna typ av projekt. Idag kan bidraget utgöra 60 % av total budget.

LG/ML - I MKB:n bör nyttan av översvämningsskyddet beskrivas och att kommunen beräknar använda skyddet vart sjätte år. Långsiktig påverkan och kortsiktig påverkan under byggprocessen ska också redovisas.

LG – Projektet är inte irreversibelt utan kan tas bort utan större åverkan.

6 Avslutning

Mötet avslutades.

Vid anteckningarna

Lena Lundkvist, Vectura